

2021-
2036

Uitvoeringsplan inrichting gemeentelijke begraafplaatsen

Martin de Kok
Gemeente Sluis
2021-2036

Uitvoeringsplan herinrichting begraafplaatsen:

0. Algemene uitgangspunten herinrichting begraafplaatsen:

- Inzet burgerparticipatie d.m.v. samenspraak stads en dorpsraden.
- Inzet burgerparticipatie in onderhoud en behoud van monumentale graven.
- Kansen benutten door lege plekken(aanwezige zwarte grond) om te vormen.
- Beleving van de begraafplaatsen te combineren met biodiversiteit waar mogelijk.
- Rust en of herdenkingsplek inrichten.
- Zorgvuldig en respectvol controleren en aanvullen van de begraafplaats administratie.

1. Algemene Begraafplaats Landstraat Aardenburg:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt tegen de buitenrand van de kern Aardenburg en is omsloten door groen wat grenst aan een oude boomgaard en agrarische percelen. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de Landstraat

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting van de begraafplaats biedt voor een deel van de begraafplaats een juiste uitstraling. De uitstraling en of beleving van de begraafplaats is te verklaren aan het tijdspad dat deze de functie heeft als begraafplaats. Het resterende deel biedt door zijn ontwerp kansen, om deze uitstraling en of beleving door te ontwikkelen. Sterke aanwezige groene punten zoals de lindes langs de hoofd ingang, zullen hier als basis voor dienen en een sfeer creëren die recht doet aan een begraafplaats.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	375
Algemeen urnenruimte	21
Particulier graf	332
Particulier urnenruimte	0
Kindergraf alg/part	4
Verstrooiingsplaats	10
Oorlogsgraven	7

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Voor de aanwezige paden die we nog niet kunnen omvormen zullen we een alternatief moeten verzinnen en dan gaat dit met name om de smalle paden tussen de oude graven aan de zuidoostzijde.
- De ruimte op het aanwezige strooiveld, kan dienen voor het inrichten van een herdenkingsplek inclusief de herdenkingszuil.

- Wanneer er vraag is voor de vorm van een ondergronds urnengraf dan is dit mogelijk toe te passen in vak H en of G.
- De aanwezige oorlogsgraven zijn allen stichtingsgraven (gevallenen soldaten) die bij de oorlogsgravenstichting ook zo beschreven staan. Dit betekent dat het totale beheer en onderhoud van de stenen monumenten onder de stichting valt. De gemeente onderhoudt wanneer nodig de aanwezige beplanting en rapporteert eventueel enige schade. Al deze graven blijven tot nader order van de stichting op de begraafplaats liggen en worden dus niet geruimd.

2. Katholieke Begraafplaats Peursenstraat Aardenburg:

1. Ligging van de Katholieke begraafplaats:

De begraafplaats ligt aan de noordzijde van de kern Aardenburg langs de oude doorgaande weg. De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende woningen. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de Peursenstraat.

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting van de begraafplaats biedt voor een deel van de begraafplaats een juiste uitstraling. De uitstraling en of beleving van de begraafplaats is te verklaren aan het tijdspad dat deze de functie heeft als begraafplaats. Het resterende deel biedt door zijn ontwerp kansen, om deze uitstraling en of beleving door te ontwikkelen.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	386
Algemeen urnenruimte	78
Particulier graf	894
Particulier urnenruimte	4
Kindergraf alg/part	26
Verstrooiingsplaats	2

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Voor de aanwezige paden die we nog niet kunnen omvormen zullen we een alternatief moeten verzinnen en dan gaat dit met name om de smalle paden tussen de oude graven aan de oostzijde.
- Het deel waar de columbariummuur is geplaatst kunnen we gebruiken voor het plaatsen van een herdenkingszuil. Het bankje dat reeds aanwezig is zal worden aangepast op de uitstraling van de zuil.
- De grasstrook aan de noordwestzijde kan mogelijk dienen als ruimte voor ondergrondse urnengraven.

3. Algemene Begraafplaats Ringlaan Breskens:

1. Ligging van de oude algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt aan de oude buitenrand westzijde van Breskens. De begraafplaats is op dit moment alleen nog in functie voor reeds gereserveerde graven. Voor een nieuw graf wordt men doorverwezen naar de nieuwe begraafplaats aan de Oude Rijksweg te Breskens.

Vooraanzicht begraafplaats. Achter het gebouwtje de oude aula liggen de (oude) graven

De oude aula heeft meerdere functies gehad van opslag materialen tot het onderzoeken van mensen naar hun identiteit of in naam van de volksgezondheid.

2. Huidige inrichting:

Het monument voor de oorlogsslachtoffers en de aanwezige monumentale bomen, dienen als basis voor het huidige rechtlijnige ontwerp. Deze basis biedt kansen om de oude begraafplaats meer aan te passen naar zijn behoefte en in de toekomst kan dienen als centrale herdenkingsplek voor het dorp.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	947
Algemeen urnenruimte	131
Particulier graf	1105
Particulier urnenruimte	10
Kindergraf alg/part	24
Verstrooiingsplaats	6
Oorlogsgraven	8

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Kansen benutten voor een parkachtige uitstraling en een verbetering van de biodiversiteit.
- Tevens biedt het gazon achter de oude aula zich er goed voor om daar een herinneringsplek in te richten. Zo ontstaat ervoor de bewoners en bezoekers van Breskens een herdenkingsplek/ontmoetingsplek dichterbij de kern van het dorp. Centraler op de graven met de laatste uitgegeven grafrechten en bijna naast het oorlogsmonument.
- De aanwezige oorlogsgraven staan allen geregistreerd bij de oorlogsgravenstichting. 4 van deze graven zijn militaire graven en zijn dan ook voorzien van de standaard witte stenen volgens de regels van de stichting. Beheer en onderhoud is ook op deze locatie voor de stichting. De andere 4 graven zijn particuliere graven en al dan niet voorzien van een normale steen of ander monument. Beheer en onderhoud is voor de rechthebbende. Al deze graven geregistreerd bij de stichting blijven op de begraafplaats liggen en worden dus niet geruimd. De particuliere graven zal altijd in overleg zijn met de rechthebbende.

4. Algemene Begraafplaats Oude Rijksweg Breskens:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt langs één van de toegangswegen aan de zuidwestzijde van Breskens. De begraafplaats is de laatst geopende begraafplaats waar zowel protestants en katholiek door elkaar mag liggen. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats. Met op de achtergrond de 1^e columbarium muur.

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting van de begraafplaats met zijn nog jonge leeftijd voldoet op dit moment aan zijn functie en de daarbij behorende uitstraling en of beleving. In het ontwerp van deze begraafplaats is er al gekozen voor een park uitstraling waarin ze gebruik maken van de aanwezige waterelementen. Dit versterkt elkaar tot een mooi totaal plaatje, waar het zoeken naar een rustmoment ook zeker geen probleem moet zijn.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	51
Algemeen urnenruimte	35
Particulier graf	65
Particulier urnenruimte	1
Kindergraf alg/part	1
Verstrooiingsplaats	10

3. Herinrichting begraafplaats:

- Het ruimen van graven is op deze locatie nog niet aan de orde.
- De herinrichting van deze locatie zal zich voor namelijk toespitsen op het extra aanbieden van mogelijkheden tot begraven of bijzetten.
- Langs de waterlijn onder de aanwezige bomen kunnen we ondergrondse urn ruimte aanbieden naast de kluit van de boom en tussen het bermgras of ecologisch beheerd gras.
- Dit is tevens ook mogelijk op de locatie die nu als strooiveld op staat. Hier kunnen we nog extra bomen aanplanten of een ander type grasvegetatie als basis nemen (natuurlijker begraven)
- Aan de oostzijde langs de rondweg van Breskens kunnen we ook een vak inrichten volgens de normen en regels van het islamitisch geloof.
- Een extra aandachtspunt is de verdichte grondstructuur in de plantvakken en de locaties waar de graven komen te liggen. Dit is al enige jaren inzichtelijk en met de groei van de aantal graven nemen wij deze werkzaamheden dan ook al reeds mee.

5. Algemene Begraafplaats Erasmusweg Cadzand:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt tegen de buitenrand aan de noordoostzijde van de kern Cadzand. De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende woningen aan de zuidzijde en de agrarische velden aan de oost en noordzijde. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de Erasmusstraat.

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting van de begraafplaats is naar de aanwezige ruimte duidelijk en rechtlijnig ontworpen met een prominente plaats aan de ingang voor de oorlogsgraven. Het ontwerp biedt door zijn eenvoudige basis ook aanknopingspunten om met relatief simpele ingrepen de rustige uitstraling te behouden en of te verbeteren.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten graven	Totaal p/soort
Algemeen graf	204
Algemeen urnenruimte	53
Particulier graf	336
Particulier urnenruimte	5
Kindergraf alg/part	1
Verstrooiingsplaats	2
Oorlogsgraven	8

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Voor de aanwezige paden die we nog niet kunnen omvormen zullen we een alternatief moeten verzinnen.
- Een ruimte voor het plaatsen van een herdenkingszuil is niet gelijk aanwezig. Het aanpassen van de ruimte rond de columnelementen biedt misschien een uitkomst. Hier zal verder onderzoek naar plaatsvinden.
- Ook het aanbieden van een locatie voor ondergrondse urnen ruimte zal verder onderzocht worden en mogelijk rond de columnelementen worden aangeboden.
- De aanwezige oorlogsgraven zijn allen stichtingsgraven (gevallende soldaten) die bij de oorlogsgravenstichting ook zo beschreven staan. Dit betekent dat het totale beheer en onderhoud van de stenen monumenten onder de stichting valt. De gemeente onderhoudt wanneer nodig de aanwezige beplanting en rapporteert eventueel enige schade. Al deze graven blijven tot nader order van de stichting op de begraafplaats liggen en worden dus niet geruimd.

6. Algemene Begraafplaats Traverse Groede:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt tegen de buitenrand aan de noordwestzijde van de kern Groede. De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende agrarische percelen en een boomgaard. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de Traverse.

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting van de begraafplaats heeft op het oog een nette uitstraling. Een groot aantal oude graven zonder of voorzien van een niet geheel dekkend monument zijn al voorzien van een grasmengsel. Ook hier bied het ontwerp mogelijkheden om met relatief simpele ingrepen de uitstraling te behouden en mogelijk de biodiversiteit te verbeteren.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	430
Algemeen urnenruimte	29
Particulier graf	255
Particulier urnenruimte	7
Kindergraf alg/part	1
Verstrooiingsplaats	3
Oorlogsgraven	5

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Voor de aanwezige paden die we nog niet kunnen omvormen zullen we een alternatief moeten verzinnen.
- Een ruimte voor het plaatsen van een herdenkingszuil of aanbrengen van een ondergronds urnengraf is niet gelijk aanwezig. Het aanpassen van een oud vak aan de westzijde kan hier uitkomst in bieden. Verder onderzoek zal hier dan ook voor nodig zijn.
- De aanwezige oorlogsgraven staan allen geregistreerd bij de oorlogsgravenstichting. 3 van deze graven zijn militaire graven en zijn dan ook voorzien van de standaard witte stenen volgens de regels van de stichting. Beheer en onderhoud is ook op deze locatie voor de stichting. De andere 2 graven zijn particuliere graven en al dan niet voorzien van een normale steen of ander monument. Beheer en onderhoud is voor de rechthebbende. Al deze graven geregistreerd bij de stichting blijven op de begraafplaats liggen en worden dus niet geruimd. De particuliere graven zal altijd in overleg zijn met de rechthebbende.

7. Algemene Begraafplaats Oostlangeweg Hoofdplaat:

1. Ligging van de oude algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt aan de oostzijde van Hoofdplaat. De begraafplaats is op dit moment niet meer in functie voor het uitgeven van nieuwe graven. Voor een nieuw graf wordt men doorverwezen naar de nieuwe (kerkelijke)begraafplaatsen aan de Oostlangeweg te Hoofdplaat.

Voorraanzicht begraafplaats. Toegang tot het kleine begraafplaatsje is via het betonnen bruggetje.

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting van de begraafplaats bestaat uit een paar struiken, bomen en gazon wat daar omheind is doormiddel van een lage haag. Het onderhoud van deze kleine begraafplaats geschiet door de vrijwilligers van de naastgelegen kerkelijke begraafplaats. In ruil daarvoor maken zij gebruik van het aanwezige baar huisje voor opslag van materialen.

8. Algemene Begraafplaats Dorpstraat Nieuwvliet:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt tegen de buitenrand aan de zuidzijde van de kern Nieuwvliet (achterzijde hervormde kerk). De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende woningen en de doorgaande weg tussen de St Bavodijk en de St Jansdijk. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de Dorpstraat. Aan de achterzijde van de kerk liggen de graven.

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting van de begraafplaats heeft een rechtlijnig ontwerp wat is aangepast op de aanwezige ruimte. Doordat de begraafplaats in vergelijking met de andere kernen klein van opzet is, zien wij hier ook mogelijkheden in om de beleving van de begraafplaats te verbeteren.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	104
Algemeen urnenruimte	23
Particulier graf	161
Particulier urnenruimte	7
Kindergraf alg/part	2
Verstrooiingsplaats	0

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Voor de aanwezige paden die we nog niet kunnen omvormen zullen we een alternatief moeten verzinnen.
- Een ruimte voor het plaatsen van een herdenkingszuil of aanbrengen van een ondergronds urnengraf is niet gelijk aanwezig. Het aanpassen van een oud vak aan de rechterzijde bij de ingang van de begraafplaats kan hier uitkomst in bieden. Verder onderzoek zal hier dan ook voor nodig zijn.
- De ruimte voor de columbaria aanpassen met nieuwe beplanting.

9. Algemene Begraafplaats Oude Stad Oostburg:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt tegen de buitenrand aan de noordoostzijde van de kern Oostburg. De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende woningen en de algemene werkplaats van de gemeente Sluis. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de Oude Stad.

2. Huidige inrichting:

Zoals de straatnaam al aangeeft ligt de begraafplaats gesitueerd aan een oud deel van Oostburg, wat ook al aangeeft dat deze al enige jaren in gebruik is. Het huidige ontwerp biedt ruimte voor verschillende vormen van begraven of bijzettingen, die we met simpele ingrepen kunnen aanpassen naar de vraag van nu. De huidige hoofdpaden geven ons uitgangspunten om de aanwezige monumentale graven te behouden en ruimte te bieden voor integratie van de nieuwe vormen.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	704
Algemeen urnenruimte	180
Particulier graf	1364
Particulier urnenruimte	16
Kindergraf alg/part	60
Verstrooiingsplaats	27

3. Herinrichting begraafplaats:

- In 2020 heeft er een spoedruiming plaats gevonden.
- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Voor de aanwezige paden die we nog niet kunnen omvormen zullen we een alternatief moeten verzinnen.
- Een herdenkingsplek in de vorm van een aantal bankjes inclusief herdenkingszuil, kunnen we na een kleine aanpassing invullen naast het oude column gedeelte. Dit deel grenst ook aan een algemeen monument voor het herdenken van de oorlogsslachtoffers. Tevens zal er dan meer ruimte ontstaan voor het afscheid nemen in grotere groepen.
- Ondergrondse urnengraven kunnen worden aangebracht in vak D en of op het deel van het oude strooiveld.
- Het oude strooiveld in het uiterste puntje(noordzijde) van de begraafplaats kan ook dienen om natuurlijker begraven aan te bieden. D.m.v. een kleine aanpassing zou dit mogelijk zijn. Oude beplanting rooien en voorzien van nieuwe bomen met ondergrondse urn ruimtes.

4. Monumenten status:

Op 26 september 2013 heeft de gemeenteraad van Sluis de Erfgoedvisie vastgesteld. In deze visie is de wenselijkheid uitgesproken om een gemeentelijke monumentenlijst vast te stellen, ter bescherming van het cultuurhistorisch erfgoed in de gemeente. Om de aanwijzing van gemeentelijke monumenten mogelijk te maken heeft de gemeenteraad op 17 december 2015 de "Erfgoedverordening Sluis 2016" vastgesteld. Bij de vaststelling van deze verordening heeft de gemeenteraad de wens uitgesproken dat de gemeente eerst haar eigen daarvoor in aanmerking komend vastgoed aanwijst als gemeentelijk monument.

De begraafplaats is van algemeen belang. De begraafplaats heeft architectuurhistorische waarde vanwege materiaalgebruik en ornamentiek van de individuele grafmonumenten. Daarnaast heeft de begraafplaats cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van de funeraire cultuur en het graf van kolonel Joseph Ledel. Tenslotte is de oude sectie van de begraafplaats betrekkelijk gaaf bewaard gebleven. De begraafplaats is van gemeentelijk belang vanwege de architectuurhistorische waarde, cultuurhistorische waarde en gaafheid.

Bovenstaande omschreven onderdelen van de begraafplaats die voorzien zijn van een monumenten status vormen een mooi uitgangspunt voor een verdere of latere herinrichting van de bestaande begraafplaats. Net zoals het behouden van het graf van meneer van Dale in Sluis zal dit ook voor het graf van de heer Joseph Ledel gelden. Verdere juridische status in combinatie met het niet nakomen van de regels verbonden aan graven met eeuwigdurende rechten, zal verder onderzocht worden.

10. Algemene Begraafplaats Molenstraat Retranchement:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt onder aan de oude stadswal in het noordelijke deel van Retranchement. De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende woningen en het wandelpad onderlangs de oude stadswal. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting van de begraafplaats is vanwege de locatie en beschikbare ruimte van oorsprong rechtlijnig opgezet. Hierin zitten groene structuren die kansen bieden om in het ontwerp en beleving van de begraafplaats rust te bieden. Een overgang met de naastgelegen oude stadswallen, is in het huidige ontwerp en beplantingskeuze een uitgangspunt geweest en dit zal voor de toekomst ook de juiste basis bieden om dit in stand te houden en waar mogelijk zelfs te versterken.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten graven	Totaal p/soort
Algemeen graf	196
Algemeen urnenruimte	22
Particulier graf	164
Particulier urnenruimte	1
Kindergraf alg/part	4
Verstrooiingsplaats	2

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen. Gezien de natuur status van de stadswallen is een mogelijke omvorming in een ander soort groen hier meer op zijn plaats. De juiste keuze van groen zal dan ook in samenspraak met belanghebbende zijn.
- Voor de aanwezige paden die we nog niet kunnen omvormen zullen we een alternatief moeten verzinnen.
- Een herdenkingsplek in de vorm van een aantal bankjes inclusief herdenkingszuil, kunnen we na een kleine aanpassing invullen naast columbaria op het eind van de begraafplaats. Dit resulteert net alleen in het opheffen van een 4-tal lege graven recht tegenover de columbaria.

- Voor ondergrondse urnengraven is er nu nog geen locatie. Dit zal met belanghebbende nog verder onderzocht moeten worden.
- In 2018 is er reeds een aanvulling geweest op het aantal columbaria om zo weer voldoende ruimte te bieden.

4. **Monumenten status:**

Op 26 september 2013 heeft de gemeenteraad van Sluis de Erfgoedvisie vastgesteld. In deze visie is de wenselijkheid uitgesproken om een gemeentelijke monumentenlijst vast te stellen, ter bescherming van het cultuurhistorisch erfgoed in de gemeente. Om de aanwijzing van gemeentelijke monumenten mogelijk te maken heeft de gemeenteraad op 17 december 2015 de "Erfgoedverordening Sluis 2016" vastgesteld. Bij de vaststelling van deze verordening heeft de gemeenteraad de wens uitgesproken dat de gemeente eerst haar eigen daarvoor in aanmerking komend vastgoed aanwijst als gemeentelijk monument.

De begraafplaats is van algemeen belang. De begraafplaats heeft enige architectuurhistorische waarde vanwege het baarhuisje, hekwerk en de detailleringen van enkele individuele graven. Daarnaast heeft de begraafplaats cultuurhistorische waarde als uitdrukking van de funeraire cultuur in een kleine gemeenschap als Retranchement. De begraafplaats heeft - als groenstructuur - ensemblewaarde met het omliggende landschap. Tenslotte is de begraafplaats gaaf bewaard gebleven en heeft hij typologisch enige zeldzaamheidswaarde. De begraafplaats is van gemeentelijk belang vanwege de architectuurhistorische waarde, cultuurhistorische waarde, ensemblewaarde, gaafheid en zeldzaamheid.

Bovenstaande omschreven onderdelen van de begraafplaats die voorzien zijn van een monumenten status vormen een mooi uitgangspunt voor een verdere of latere herinrichting van de bestaande begraafplaats.

11. Algemene Begraafplaats dr. Huizingastraat Schoondijke:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats is gelegen op een centrale plek achter de kerk aan het begin van het dorpsplein. De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende woningen en de oude landbouwschool aan de westzijde. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de dr. Huizingastraat.

2. Huidige inrichting:

Voor de huidige inrichting is er gekozen voor een combinatie van zowel rechte als gebogen lijnen. Dit in combinatie met veel vaste groen punten en lijnen is de begraafplaats ook zoveel als mogelijk onttrokken aan de aangrenzende woningen. Dit geeft rust en privacy voor een bezoeker en die beleving moeten we voor de toekomst vasthouden.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	313
Algemeen urnenruimte	86
Particulier graf	649
Particulier urnenruimte	7
Kindergraf alg/part	21
Verstrooiingsplaats	4
Oorlogsgraven	1

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Voor de aanwezige paden die we nog niet kunnen omvormen zullen we een alternatief moeten verzinnen.
- Een herdenkingsplek in de vorm van een aantal bankjes inclusief herdenkingszuil, kunnen we na een kleine aanpassing invullen op het nieuwe vak PREIG/N/.
- De vraag naar ondergrondse urnengraven zal verder worden onderzocht en toegevoegd waar mogelijk.
- Het aanwezige groen zal worden gecontroleerd op kwaliteit en wanneer nodig op tijd worden vervangen om de privacy zo goed als mogelijk te behouden.
- Het aanwezige oorlogsgraf is in een stichtingsgraf (gevallen soldaten) die bij de oorlogsgravenstichting ook zo beschreven staat. Dit betekent dat het totale beheer en onderhoud van het stenen monumenten onder de stichting valt. De gemeente onderhoud wanneer nodig de aanwezige beplanting en rapporteert eventueel enige schade. Het graf kan alleen in samenkost met of in opdracht van de stichting worden verplaatst(geruimd).

12. Algemene Begraafplaats Nederherenweg St Anna ter Muiden:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt tegen de buitenrand aan de westzijde en maakt deel uit van het totale perceel behorende bij de Hervormde kerk van deze kleine stadskern St Anna ter Muiden. De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende woningen. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de Nederherenweg.

2. Huidige inrichting:

De van oudsher kerkelijke begraafplaats is nu in beheer en onderhoud van de gemeente Sluis. Het voorste gedeelte van het perceel is sinds kort eigendom van derden en heeft in zijn geheel een tuin uitstraling. Het achterste kleinere deel waar ook de graven liggen, geeft een intiem gevoel en rustige beleving horende bij deze oude omgeving. De groene basis in de vorm van bomen en of hagen zijn dan ook meer aan de voorzijde gesitueerd.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	149
Algemeen urnenruimte	0
Particulier graf	16
Particulier urnenruimte	0
Kindergraf alg/part	0
Verstrooiingsplaats	2

3. Herinrichting begraafplaats:

- Het beheer en onderhoud ligt dan wel vanaf 1997 bij de gemeente Sluis, maar het kerkvoogdijschap bepaalt nog steeds wie waar mag worden begraven. Door deze constructie krijg je een tweedeling in een zelfde soort graf. Het ene graf moeten we laten liggen en het andere valt onder de beheerverordening van de gemeente Sluis. Dit is naar een rechthebbende niet goed uit te leggen omdat de ondergrond nog steeds eigendom is van het college van kerkrentmeesters van de protestantse gemeente te Sluis. Wij willen dan ook voorstellen, om deze begraafplaats net zolang te gebruiken tot deze vol is.
- Nadien met het college van kerkrentmeesters in overleg treden hoe dan verder te handelen met beheer en onderhoud in de toekomst.
- Tijdens het gebruik als begraafplaats de groensingel aan de westzijde snoeien zodat onderliggende graven kunnen worden onderhouden en ingezaaid met een grasmengsel.
- Padenstructuur opnemen en voorzien van een nieuwe toplaag.
- Overbodige paden omvormen naar een groene invulling in overleg met de kerkrentmeesters van de protestantse gemeente.

13. Algemene Begraafplaats Hoogstraat Sluis:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt tegen de buitenrand aan de noordoostzijde van de kern Sluis. De ligging onder aan de stadswallen is een historische locatie voor de welvaart van Sluis. De begraafplaats ligt dan ook nog deels op de binnenkant van de stadswal, wat men terug ziet in de glooiende ligging van de begraafplaats. De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende camping en de doorgaande weg van Sluis naar Retranchement/Cadzand. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de Hoogstraat.

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting draagt zorg voor een rustige beleving die de benodigde privacy biedt ondanks dat de begraafplaats langs de drukke toegangsweg ligt. De combinatie van de aanwezige monumentale bomen en graven geven de begraafplaats de uitstraling die bij een historische stad als Sluis hoort. Deze uitgangspunten bieden dan ook de basis op aanpassingen in de toekomst. Voor de ingang is het strooiveld gesitueerd met daarom heen de parkeervoorziening.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	690
Algemeen urnenruimte	106
Particulier graf	673
Particulier urnenruimte	5
Kindergraf alg/part	63
Verstrooiingsplaats	3
Oorlogsgraven	1

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Voor de aanwezige paden die we nog niet kunnen omvormen zullen we een alternatief moeten verzinnen.
- Een herdenkingsplek in de vorm van een aantal bankjes inclusief herdenkingszuil, kunnen we na een kleine aanpassing invullen naast de overkapping aan het begin van de begraafplaats. Dit deel grenst ook aan een algemeen monument voor het herdenken van de oorlogsslachtoffers.
- Ondergrondse urnengraven kunnen worden aangebracht in het zelfde vak waar nu de gestapelde urnen muren zijn geplaatst.
- De ingang inclusief de parkeervoorziening is toe aan een nieuwe toplaag en een aanpassing aan de aanwezige beplanting rond het strooiveld. Aanpassingen aan of verplaatsen van het strooiveld zullen dan ook nog verder worden onderzocht.
- Op de begraafplaats is er 1 particulier oorlogsgraf al dan niet voorzien van een normale steen of ander monument. Beheer en onderhoud is voor de rechthebbende. Het graf staat geregistreerd bij de oorlogsgravenstichting. Deze graven blijven in principe altijd liggen of een rechthebbende moet afstand doen van het graf.

14. Algemene Begraafplaats Molenstraat Waterlandkerkje:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt net buiten de bebouwde kom aan de zuidkant van de kern Waterlandkerkje. De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende boomgaard en andere agrarische percelen. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de Molenstraat.

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting heeft al jaren een constante nette uitstraling. De kleine groen omzoomde begraafplaats heeft een rustige uitstraling en door zijn afmeting ook goed te overzien voor het onderhoud. Er is één hoofdpad aangelegd in half verharding en de resterende paden bestaan uit gras.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	103
Algemeen urnenruimte	16
Particulier graf	89
Particulier urnenruimte	1
Kindergraf alg/part	8
Verstrooiingsplaats	0

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Een herdenkingsplek in de vorm van een bankje inclusief herdenkingszuil zal vorm moeten krijgen in vak A.
- Een tweetal monumentale bomen in Vak A vertonen een minder vitale kwaliteit en zullen naar alle waarschijnlijkheid binnen 5 jaar worden gerooid. Binnen de nieuwe indeling zal een geschikte plaats worden gecreëerd voor her plant van de bomen.

4. Monumenten status:

Op 26 september 2013 heeft de gemeenteraad van Sluis de Erfgoedvisie vastgesteld. In deze visie is de wenselijkheid uitgesproken om een gemeentelijke monumentenlijst vast te stellen, ter bescherming van het cultuurhistorisch erfgoed in de gemeente. Om de aanwijzing van gemeentelijke monumenten mogelijk te maken heeft de gemeenteraad op 17 december 2015 de "Erfgoedverordening Sluis 2016" vastgesteld. Bij de vaststelling van deze verordening heeft de gemeenteraad de wens uitgesproken dat de gemeente eerst haar eigen daarvoor in aanmerking komend vastgoed aanwijst als gemeentelijk monument.

De begraafplaats is van algemeen belang. De begraafplaats heeft architectuurhistorische waarde vanwege het baarhuisje, hekwerk en de detailleringen van enkele individuele graven. Daarnaast heeft de begraafplaats cultuurhistorische waarde als uitdrukking van de funeraire cultuur in een kleine gemeenschap als Waterlandkerkje. De begraafplaats heeft - als groenstructuur- ensemblewaarde met het omliggende landschap. Tenslotte is de begraafplaats gaaf bewaard gebleven en heeft hij typologisch enige zeldzaamheidswaarde. De begraafplaats is van gemeentelijk belang vanwege de architectuurhistorische waarde, cultuurhistorische waarde, ensemblewaarde, gaafheid en zeldzaamheid.

Bovenstaande omschreven onderdelen van de begraafplaats die voorzien zijn van een monumenten status vormen een mooi uitgangspunt voor een verdere of latere herinrichting van de bestaande begraafplaats.

15. Algemene Begraafplaats Mauritsweg IJzendijke:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt tegen de buitenrand aan de noordwestzijde van de kern IJzendijke. De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende woningen en de oude restanten van de oude stadswal. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de Mauritsweg.

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting van de begraafplaats heeft een historische uitstraling door zijn groene lijnen in combinatie met zijn grote hoeveelheid aan oude grafmonumenten. De oude grafmonumenten zullen als basis dienen voor een verdere ontwikkeling van de begraafplaats. Een combinatie in controle en onderhoud van deze monumenten zal hier dan ook verder worden onderzocht.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	420
Algemeen urnenruimte	107
Particulier graf	1026
Particulier urnenruimte	11
Kindergraf alg/part	11
Verstrooiingsplaats	5
Oorlogsgraven	5

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Voor de aanwezige paden die we nog niet kunnen omvormen zullen we een alternatief moeten verzinnen.
- Een herdenkingsplek in de vorm van een aantal bankjes inclusief herdenkingszuil, kunnen we na een kleine aanpassing invullen nabij het column gedeelte of aan de ingang naast de oorlogsgraven. De laatste locatie is de meest voor de hand liggende locatie, maar heeft in eerste instantie niet de voorkeur. Op het aangrenzende perceel is er een bedrijfsvoering in voertuigen aanwezig. Dit kan de rust die nabestaanden zoeken te niet doen. Verder onderzoek is dan ook nog wenselijk.
- De vraag naar ondergrondse urnengraven zal verder worden onderzocht en toegevoegd waar mogelijk.
- De groenstrook grenzend aan het water van de veste is toe aan een renovatie. In samenspraak met belanghebbende zal onderzocht worden welk type groen het meest wenselijk is.
- De aanwezige oorlogsgraven staan allen geregistreerd bij de oorlogsgravenstichting. 4 van deze graven zijn militaire graven en zijn dan ook voorzien van de standaard witte stenen volgens de regels van de stichting. Beheer en onderhoud is ook op deze locatie voor de stichting. Het andere graf is een particulier graf en al dan niet voorzien van een normale steen of ander monument. Beheer en onderhoud is voor de rechthebbende. Al deze graven geregistreerd bij de stichting blijven op de begraafplaats liggen en worden dus niet geruimd. Het particuliere graf zal altijd in overleg zijn met de rechthebbende.

4. Monumenten status:

Op 26 september 2013 heeft de gemeenteraad van Sluis de Erfgoedvisie vastgesteld. In deze visie is de wenselijkheid uitgesproken om een gemeentelijke monumentenlijst vast te stellen, ter bescherming van het cultuurhistorisch erfgoed in de gemeente. Om de aanwijzing van gemeentelijke monumenten mogelijk te maken heeft de gemeenteraad op 17 december 2015 de "Erfgoedverordening Sluis 2016" vastgesteld. Bij de vaststelling van deze verordening heeft de gemeenteraad de wens uitgesproken dat de gemeente eerst haar eigen daarvoor in aanmerking komend vastgoed aanwijst als gemeentelijk monument.

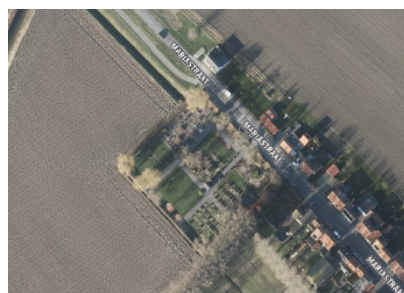
De begraafplaats is van algemeen belang. De begraafplaats heeft architectuurhistorische waarde vanwege het baarhuisje, hekwerk en de detailleringen van enkele individuele graven. Daarnaast heeft de begraafplaats cultuurhistorische waarde als uitdrukking van de funeraire cultuur in een kleine gemeenschap als IJzendijke. De begraafplaats heeft - als groenstructuur- ensemblewaarde met het omliggende landschap. Tenslotte is de begraafplaats gaaf bewaard gebleven en geniet zij typologisch enige zeldzaamheidswaarde. De begraafplaats is van gemeentelijk belang vanwege de architectuurhistorische waarde, cultuurhistorische waarde, ensemblewaarde en gaafheid.

Bovenstaande omschreven onderdelen van de begraafplaats die voorzien zijn van een monumenten status vormen een mooi uitgangspunt voor een verdere of latere herinrichting van de bestaande begraafplaats.

16. Algemene Begraafplaats Mariastraat Zuidzande:

1. Ligging van de algemene begraafplaats:

De begraafplaats ligt tegen de buitenrand aan de noordoostzijde van de kern Zuidzande. De begraafplaats is omsloten door een groene afscheiding richting de aangrenzende woningen en de agrarische percelen. De begraafplaats is op dit moment volledig in functie voor zowel nieuwe graven als reeds gereserveerde graven.

Vooraanzicht begraafplaats vanaf de doorgaande weg Mariastraat te Zuidzande.

2. Huidige inrichting:

De huidige inrichting heeft al jaren een constante nette uitstraling. De relatief kleine groen omzoomde begraafplaats heeft een rustige uitstraling en door zijn afmeting ook goed te overzien voor het onderhoud. De begraafplaats bestaat voornamelijk uit en twee hoofdpaden waarlangs de verschillende vakken met graven zijn gesitueerd. Binnen de vakken graven zijn er al veel kale vlakken ingezaaid met een grasmengsel wat de rustige uitstraling ten goede komt. De oudere graven met hun smalle paden zijn er nog steeds maar door het gebruik van een grasmengsel op paden en kale vlakken minder nadelig aanwezig.

In onderstaande tabel de soorten graven die er op dit moment aanwezig zijn.

Grafstatus	
Soorten	Totaal
graven	p/soort
Algemeen graf	238
Algemeen urnenruimte	30
Particulier graf	188
Particulier urnenruimte	1
Kindergraf alg/part	10
Verstrooiingsplaats	0

3. Herinrichting begraafplaats:

- Lege graven (zonder grafbedekking)/vakken kunnen wij omvormen naar gazon inclusief de oude padenstructuur die zich daarvoor lenen.
- Voor de aanwezige paden die we nog niet kunnen omvormen zullen we een alternatief moeten verzinnen.
- Een herdenkingsplek in de vorm van een aantal bankjes inclusief herdenkingszuil, kunnen we na een kleine aanpassing invullen aan het begin van de begraafplaats of op het grasveld achter het aanwezige baarhuisje.
- Ondergrondse urnengraven kunnen worden aangebracht in het grasveld achter het aanwezige baarhuisje.

Planning:

[illegible]